

GÜNDEM BAKIŞ

MAYIS-2021-26.Sayı

✉ guvsam@istinye.edu.tr @isuguvsam 🌐 guvsam.istinye.edu.tr

KUDÜS TARİHİ VE GERÇEKLER

Güvenlik ve Savunma Stratejileri Uygulama Araştırma Merkezi (GÜVSAM) tarafından düzenlenen online konferansa davetlisiniz.

Doç. Dr.
Fahri Erenel

İsmail Hakkı Pekin

Çetiner Çetin
Habertürk TV
Dış Politika Yayın Koordinatörü

Moderatör:
Şule KILIÇARSLAN

31.05.2021

994 8163 4855

20.00

035665

Kaçıranlar ve tekrar izlemek isteyenler, İstinye Üniversitesi YouTube kanalından izleyebilirler.

TÜRK-YUNAN İLİŞKİLERİ ZEMİNİNDE EGE ADALARI SORUNU: YUNAN SAVUNMA BAKANI PANAGİOTOPULOS'UN AÇIKLAMALARININ İNCELENMESİ

Türkiye ile Yunanistan arasında yıllardan beri var olan Ege Adaları sorunu, adaların jeopolitik konumundan kaynaklı olarak devletlerin egemenlik haklarının savunulmasında uyuşmayan parçaların varlığının bir ürünü olarak günümüze de yansımaktadır. Devletler üstü bir üst otoritenin yoksunluğu ile açıklanan uluslararası sistemin anarşik yapısı, iki devlet arasında kıta sahanlığı ve deniz hukuku gibi alanlarda yaşanan uyuşmazlıklara kesin bir çözüm sunamamaktadır. Bu nedenle de Yunan Savunma Bakanı Nicos Panagiotopoulos'un Delphi Uluslararası Ekonomik Forumu'nda adalar meselesi hakkında güncel olarak yaptığı açıklamalar, taraf devletlerin dış politika stratejilerini şekillendirmeleri için önemlidir ve aynı zamanda uluslararası sistemin karakterinin yetersiz kalan yönlerine ayna tutmaktadır.

Uluslararası Forum'da görüşlerini beyan eden Yunan Savunma Bakanı Panagiotopoulos'un Türkiye ve Yunanistan ilişkilerini yorumlaması kapsamında, Türkiye'nin

tehditkâr söylemlerinin kabul edilemeyeceği ve bu sebeple de adaların silahlandırılacağı ifadeleri komşu ülkeler arasındaki gerilimin artmasına yol açmaktadır. Bununla birlikte sorunun bir niteliği devletler arası problem olarak ele alınmasıyla diğer özelliği ise AB- ABD ve NATO ilişkileriyle bağlantılı biçimde etki alanını genişletici olarak analiz edilmesidir. Bakan Panagiotopoulos'un değerlendirmeleri incelendiğinde adalar meselesindeki uyuşmazlıkta Türkiye'nin, NATO bünyesinde, ittifak bütünlüğünü ve barışı bozucu politikalar ürettiği yönündeki tabirleri dikkat çekmektedir.

Türkiye ise adalar konusunda Yunanistan'ın Lozan Anlaşması'na aykırı davranarak hareket etmesine, Yunanistan tarafından adaların silahlandırılmasına sert tepki göstererek karşılık vermektedir. Türkiye; Yunanistan'ın adalar konusundaki kıta sahanlığı ihlalini, tahrik edici biçimde düzenlediği tatbikatları, adaları yabancı savaş gemilerine açmasını kesin bir dille reddetmekte ve tepkisel bir söylem dili geliştirmektedir. Ancak belirtmek gerekir ki ikili müzakerelere

re devam etmekte olan her iki devlet de diyalog süreçleri kullanarak sorunların çözülmesi çabasında olduklarını belirtmektedirler.

Sonuç olarak tarihsel bir arka plana sahip olan adalar meselesinde her iki devlet uyuşmazlığın tahlil edilmesini istediklerini dünya kamuoyu ile paylaşsalar da devletlerin çıkarlarını gözetmeleri kapsamında egemenlik haklarıyla ilgili iddialar sonucunda Yunanistan'ın "silahlandıracağız" söylemi gerginliği tırmandırmaktadır. Realist perspektif ışığında, Türkiye ve Yunanistan'ın tutumları haricinde küresel ölçekte güç dengesinin sağlanması ile ulus devletlerin askeri unsurlarla güçlerini maksimize etme faaliyetleri, iki devlet arasında süregelen adalar meselesinde de gözlemlenebilmektedir.

Tuğçe TAŞ

LATİN AMERİKA ÜLKESİ KOLOMBİYA'DA POLİS DEHŞETİ!

Kolombiya'da vergi reformuna karşı başlayan grev ve protestolar devam ediyor. Kolombiya halkı uzun zamandır zor bir dönemden geçmekteydi. Artan işsizlik oranlarının pandeminin etkisi ile maksimumu görme-

si ve sağlık alanında yapılmaya çalışılan hastanelerin özelleştirilmesine yönelik reformlar gerilime neden olan son nokta oldu.

Halk, ilk olarak vergi reformunu protesto etmek amacı ile sokaklara dökülmüş ve gösterile-

re başlamıştı. Kolombiya Devlet Başkanı Ivan Duque, ülke genelinde başlayan protestoların şiddetlenmesi ile beraber vergi reformu yasasını geri çektiğini ve yeni bir vergi reformunun görüşüleceğini açıkladı. Vergi reformunun, pandemi döneminde yolsuzluk bu denli artmışken yapılmasını savunmayan halk, vergi reformunu protesto etmek amacıyla başladığı gösterilere ülkedeki eşitsizliği, yoksulluğu ve yolsuzluğu da protesto ederek devam etti. Akabinde de Kolombiya polisi, gösteri yapan halka karşı orantısız güç uyguladı. 24 kişinin hayatını kaybettiği ve 900 kişinin de yaralandığı bu gösteriler, tüm dünyada devam eden polis şiddetini bir kez daha gözler önüne serdi.

Helin TOĞAY

8 YIL SONRA TÜRKİYE VE MİSİR'DAN İLK TEMAS!

Türkiye ve Mısır, diplomatik ilişkilerini en alt seviyeye taşımıştı. Mısır'ın Türkiye'yi davet etmesi üzerine iki ülke arasında 8 yıl aradan sonra ilk defa diplomatik bir temas yaşandı.

Mısır ve Türkiye arasında-

ki son diplomatik gelişme 2013 yılında yaşanmıştı. 2013 yılından beri yaklaşık 8 yıldır Türkiye ve Mısır ilişkilerinin en alt düzeye inmesinin nedeni Muhammed Mursi'den sonra darbe ile başa gelen Abdülfettah Sisi yönetimidir.

Türkiye, darbe ile yönetimi ele geçiren Sisi yönetimini eleştirmişti. Bölgesel gerilimin de etkisiyle Türkiye ve Mısır birçok kez karşı karşıya gelmiş ve diplomatik ilişkiler en alt seviyeye indirilmişti.

İki ülke arasındaki ilişkiler, Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin deniz yetki alanlarına karşı gösterdiği hassasiyet ile etkileşime uğramıştı. Mısır'ın, Türkiye'den bir heyeti Kahire'de ağırlama isteği üzerine yaptığı davet ile iki ülke arasında 8 yıl aradan sonra ilk temas gerçekleşti. Yapılan görüşmedeki ana gündem maddesi ise uzun zamandır tüm dünyanın ilgi odağı olan Doğu Akdeniz sorunu idi.

Helin TOĞAY

ÇİN ROKETİ DÜNYA'YA DÜŞTÜ

29 Nisan tarihinde Çin Uzay İstasyonu'nun çekirdek modülünü yörüngeye taşımak üzere ateşlenen Long March 5B isimli roket planlandığı gibi ilerlerken bir anda kontrolden çıktı ve roketin dünya çevresinde dönüşünü sürdürürken nereye düşeceği dünya basınında oldukça fazla konuşuldu.

Roket dünya çevresinde dönüşüne devam ederken düşebileceği alanın oldukça geniş olduğu açıklandı. BBC'nin haberine göre 41,5 derece kuzey ve 41,5 derece güney paralelleri arasında bir yere düşmesine kesin gözüyle bakılan roketin düşme ihtimalinin olduğu yerler arasında ülkemizden İstanbul ve Ankara'da vardı. Elbette dünyamızın büyük bir bölümünün su ile kaplı olduğu düşünüldüğünde roketin karaya düşme ihtimalinin suya düşme ihtimaline göre oldukça düşük olduğu bilinmekteydi. Yine de

karaya düşme ihtimali olan roket parçaları devletlerde ve insanlarda büyük bir tedirginlik yaratmıştı.

Çin Dışişleri Bakanlığı yaptığı açıklama ile atmosfere giren parçaların yanacağını ve herhangi bir şekilde tehlike oluşturmayacağını açıklayarak insanları rahatlatmaya çalışırken, dünyanın diğer ucundaki ABD'den bu enkazı takip edecek-

lerine yönelik açıklamalar yapıldı.

Çin'in 2011'de uzaya yol aldığı Tiengong-1 uzay mekiği de Long March 5B ile benzer bir kaderi paylaşmıştı. 2011'de fırlatılan uzay mekiği görevini 2016'da tamamlamış ve 2018 yılında dünya yörüngesine girerek düşüşe başlamıştı. Bu düşüş sırasında Türkiye de bu uzay mekiğinin düşebileceği yerler arasındaydı.

Her şey planlar dâhilinde gitmiş olsa Long March 5B roketinin Çin'in planladığı konuma rahat bir iniş gerçekleştirmesi gerekiyordu. Ancak evdeki hesap çarşıya uymadı. Dünyada nereye düşeceği büyük merak uyandıran bu roket 9 Mayıs tarihinde Çin saatiyle 10.24'te (TSİ 05.24) Hint Okyanusu'nda bulunan ve bir ada takımının oluşturduğu devlet olan Maldivler yakınına düştü. Gerçekleşen düşüşün suya olması başta insanları olmak üzere devletleri de rahatlattı. Yine de dünyadan uzaya gönderilen roketlerin dünyaya geri dönüşlerinde kontrolden çıkmaları durumunda tehlike yaratabilecekleri tekrardan gözler önüne serilmiş oldu.

Kadir YILDIRIM

BLINKEN'İN ÇİN VE RUSYA KONUSUNDAKİ AÇIKLAMALARI

Mayıs ayının başlarında CBS televizyonunda konuşan Blinken, Çin Halk Cumhuriyeti'nin ülke dışında "daha saldırgan", ülke içinde ise "daha baskıcı" olduğunu iddia etti. ABD ve Çin arasında son dönemde artan büyük bir gerginlik mevcuttu. Bu gerginliğin iki ülkenin birbirine karşı güç gösterisi yapma amaçlı olduğu düşünülmekteydi. ABD'nin son dönemlerde uluslararası arena da rakibi daha çok Rusya olmuşsa da geçtiğimiz süreçte ekonomik olarak büyük bir patlama yaşayıp ABD ile yarışa giren Çin'in de bu oyunda pay sahibi olmak istediği görülmüştü.

İki ülkenin askeri alanda karşı karşıya gelmesinin iki ülkenin de zararına olacağını vurgulayan Blinken, Çin'in kurallara dayalı uluslararası sistemi zayıflatmasına göz yummayacaklarını sözlerine ekledi.

ABD'de olaylı Başkan Donald Trump döneminde iki ülke arasındaki ilişkiler başta ticaret ve koronavirüs konusu yüzünden oldukça kötüleşmiş ve iki ülke neredeyse savaşın eşiğine

gelmişti. ABD'de bu yılın başlarında geçilen yeni "Biden Dönemi'nde" ise Çin ile kötüleşen ilişkilerin düzeltilmesi politikası benimsendi.

Blinken CBS'te yaptığı açıklamalarda "Başkan Biden, Çin'in belli alanlarda attığı adımların- ki buna bazı ekonomik faaliyetler ve fikri mülkiyet hırsızlığı da dahil -Washington'da kaygı yarattığı konusunda net konuştu" diyerek Biden'ın Çin konusunda tedirgin olduğunu gözler önüne serdi. Konuşmasına "Çin meselesini halletmemek gibi bir lüksümüz yok. İster çekişmeli ya da rekabetçi yönüyle olsun, ister işbirlikçi yönüyle, bu ilişkide gerçek anlamda güçlükler var" diyerek yeni yönetimin Çin ile arayışı düzeltmeyi amaçladığını kamuoyuna duyurdu. "Pekin'e 'Bu şekilde devam edemez, etmeyecek' dememiz için ortak görüşteki, benzer haksızlıklara uğramış ülkeleri bir araya getirirsek çok daha etkin ve güçlü oluruz." sözlerini kullanan Blinken, iki ülke arasındaki ilişkileri iyileştirme amacıyla olduklarını bir kez daha gözler

önüne serdi. Özellikle son dönemde ABD ve Çin arasında meydana gelen olaylar, bu iki ülke arasında daha önce ABD-Rusya arasında gerçekleşen Soğuk Savaş benzeri bir savaşın meydana gelme ve hatta geliyor olmakta olduğu ihtimallerinin gündeme gelmesine neden olmuştu.

Blinken, BBC ile yaptığı mülakatta Rusya hakkında açıklamalarda bulundu. ABD ve Rusya'nın kötü gitmekte olan ilişkileri, özellikle Rusya'nın ABD seçimlerine müdahale ettiği iddiası sonrasında kopma noktasına gelmiş ve iki ülke arasındaki artan bu tansiyon tüm dünyayı tedirgin etmişti. Her ne kadar Biden'ın Putin'e "katil" benzetmesi yapması ve seçim olayları yüzünden Rusya'nın bir numaralı suçlu olarak gösterilmesi basında büyük yankı uyandırsa da Blinken "Daha sağlam ve öngörülebilir bir ilişkiyi tercih ettiklerini" söyledi. Bu da akıllara ABD'nin Çin ile olduğu gibi Rusya ile de mi daha iyi ilişkiler kurmak istediği sorusunu gündeme getirdi.

Kadir YILDIRIM

İSKOÇYA'DA BAĞIMSIZLIK TEKRAR GÜNDEMDE

İskoçya'daki parlamento seçimlerini, ikinci bir bağımsızlık referandumu sözü veren İskoç Ulusal Partisi (SNP) kazanmıştır.

Oyların sayılmasına devam edilirken BBC; SNP'nin en az 63, İngiltere'yle birlik yanlısı İskoç Muhafazakârlarının 31, İşçi Partisinin 22, Yeşillerin 9 ve Liberal Demokratların 4 sandalye kazanmasının beklenildiği duyurulmuştur.

SNP, 129 üyeli parlamento da çoğunluğu elde edebilmek için gerekli olan en az 65 sandalyeye ulaşmasa da diğer bir bağımsızlık yanlısı parti olan Yeşiller ile iş birliği yaparak yeni bir referandum kararı alabilecektir.

Partinin lideri ve İskoçya Başbakanı Nicola Sturgeon, zafer konuşmasında, İngiltere Başbakanı Boris Johnson'ı ikinci bir bağımsızlık referandumunu engellemesi gerektiği konusunda uyarmıştır.

Bu yöndeki bir hareketin "İskoç halkının demokra-

tik istekleriyle kavga" anlamına geleceğini kaydeden Sturgeon, "Başaramayacaksınız, İskoçya'nın geleceğine sadece İskoç halkı karar verecek." ifadelerini kullanmıştır.

Bir başka referandumun zamanlaması konusunda sözü, Johnson veya diğer bir İngiliz siyasetçinin değil, İskoç Parlamentosu'nun söylemesi gerektiğini vurgulayan Sturgeon, yeni tip koronavirüs (Covid-19) krizinin ardından İskoçya halkının "kendi geleceğine karar verme hakkına sahip olması gerektiğini" belirtmiştir. Sturgeon bunu "temel demokratik ilke meselesi" olarak nitelendirmiştir.

Sturgeon, partisinin bugüne kadar yapılan seçimlerde en yüksek oyu aldığına işaret ederek bunun "olağanüstü ve tarihi bir başarı" olduğunu söylemiştir.

İngiltere Başbakanı Boris Johnson, bugün Daily Telegraph gazetesindeki yazısında, krizden çıkarken bir başka referandumun "sorumsuz ve per-

vasız" olacağını savunmuştur.

2014'te yapılan referandumda İskoçların %55 ile bağımsızlık kazanmasını reddeden İskoç Ulusal Partisi, Brexit'in durumu değiştirdiğini ve yeni bir referanduma ihtiyaç olduğunu dile getirmiştir.

Brexit referandumunda İngilizlerin aksine %62 karşı oy kullanan İskoçlar, istemedikleri halde AB'den çıkarıldıklarını belirtmiştir.

Ancak yeni bir bağımsızlık referandumu düzenlemek için İngiliz Parlamentosundan izin almak gerekmektedir. Johnson liderliğindeki Muhafazakar Parti'nin 365 sandalyeyle çoğunluğu elinde bulundurduğu 650 üyeli parlamentodan böyle bir iznin çıkması imkansız görülmektedir.

Bu nedenle bağımsızlık yanlılarının alternatif yollar deneyebileceği değerlendirilmektedir. Bu seçeneklerden birini, İngiliz Parlamentosu'ndan izin alınmasını zorunlu kılan yasaya karşı mahkemeye gitmek oluşturmaktadır.

Diğer bir yol ise merkezi hükümete rağmen referanduma gitmek ve olumlu sonuç çıkması halinde tek taraflı bağımsızlık ilan etmektir.

Ancak bunun, Katalonya'da olduğu gibi gerginliğe ve merkezi hükümetin sert tepkisine yol açabileceği belirtilmektedir. Aynı zamanda bu durumun, Katalanlar gibi İskoçların da AB'nin desteğini kaybetmesine neden olabileceği ifade edilmektedir.

Emir TÜRK

İSRAİL'İN FİLİSTİNE SALDIRILARI

İsrail polisi Ramazan ayının son Cuma gününde Doğu Kudüs'ün Eski Şehir bölgesinde yer alan Harem-i Şerif'i hedef almıştır. Polisler Kible Mescidi'nin içinde namaz kılan cemaate ses bombaları ile saldırı düzenlediler.

Duruma tepki gösteren Filistinlilere de ses bombaları ve plastik mermileriyle saldırdılar. Filistinli gençler buna taş ve cam şişelerle karşılık verdi.

Filistin Kızılay Derneği bu olayla ilgili yazılı açıklama yaptı. Açıklamada, bu saldırılarda 205 Filistinlinin yaralandığına işaret edildi, bunların 88'i Kudüs'te hastaneye kaldırılırken, diğerleri ayakta tedavi gördü.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI'NDAN AÇIKLAMA: Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, "İsrail güvenlik güçlerinin Mescid-i Aksa'da ibadet eden Filistinlilere yönelik gerçekleştirdiği saldırıları şiddetle kınıyoruz. Olaylara sebebiyet veren İsrail Hükümetini, pro-

vokatif ve saldırgan tutumuna bir an evvel son vermeye çağırıyoruz" açıklamasında bulunuldu.

Bakan Çavuşoğlu ve Filistin Dışişleri Bakanı Maliki'den ortak açıklama: Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ve Filistin Dışişleri Bakanı Riyad El Maliki ortak bir açıklamada bulundu. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, İsrail'in Doğu Kudüs'te yasa dışı yerleşim yerleri açma yönündeki adımlarından vazgeçmesi isteminde bulundu. Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'ın, Filistin hakkında uluslararası konferansın yapılması için çağrıda bulunduğunu açıklayan Maliki, "Filistin meselesinin çözümünün iki devletli çözüm olduğunu" söyledi.

ABD'den İsrail ve Filistin'e tansiyonu düşürme çağrısı! ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ned Price, İsrail'in Mescid-i Aksa ve Doğu Kudüs'te Filistinlilere yönelik saldırılarını açıkça kınamada,

bölgede gerginliğin azaltılması için "hem İsrail hem de Filistin tarafına" çağrıda bulduklarını söyledi.

BMGK bu hafta 3 kez toplanmış olacak: BM Güvenlik Konseyi, Doğu Kudüs'te artan gerilimi tartışmak için toplandı. Güvenlik Konseyi, Doğu Kudüs'teki gerilimler ve Gazzede ki hava saldırıları konusunda derinden endişe duyan ortak bir bildiri yayınlamak istedi ve çatışmanın derhal sona erdirilmesi çağrısında bulundu, ancak Güvenlik Konseyi'nin açıklaması ABD tarafından ikinci kez engellendi.

AB, Filistin ile İsrail arasında doğrudan müzakere çağrısı yaptı: Avrupa Birliği, Doğu Kudüs'te son zamanlarda yaşanan olayların Filistin ile İsrail arasındaki sorunun çözümü için doğrudan müzakerelere ihtiyaç duyulduğunu belirtti.

Filistin'den Mescid-i Aksa açıklaması: İslam dünyasına yardım çağrısı: Mescid-i Aksa Vakfı Müdürü Şeyh Ömer El-Kisvani, Harem-i Şerif den çağrı yaparak

İslam dünyasına yardımda bulunmaları için çağrıda bulundu.

Beyaz Saray'dan Doğu Kudüs açıklaması: Doğu Kudüs hakkında "İsrail" olarak söz eden Beyaz Saray Sözcüsü Psaki, "İsrail'de devam eden şiddet olaylarını yakından takip ediyoruz. Son günlerde gördüğümüz şiddetli çatışmalar dahil, bölgedeki durumdan endişeliyiz" dedi.

Macron'a - İsrail'e yaptırım çağrısı: Fransa'da Milletvekili Rouillard, Cumhurbaşkanı Macron'a İsrail devletine yaptırım çağrısında bulundu. Rouillard, yaptığı çağrıda "Fransa'yı açıkça ve kesinkes, İsraili yetkililerin tutumunu ve kararlarını kınamaya çağırıyorum" açıklamasında bulundu.

İsrail'den Gazze'ye saldırı: 9'u çocuk 24 Filistinli hayatını kaybetti: İsrail ordusu Gazze'nin kuzeyini hedef aldı. Saldırıda 9'u çocuk olmak üzere 24 Filistinlinin öldürüldüğü açıklamasında bulunuldu. İsrail savaş uçakları, Gazze kentinin batısındaki Eş-Şatı Mülteci Kampına da hava saldırısı düzenledi. Saldırının ardından bölgede alev ve dumanlar gözüktü.

Dışişleri Bakanlığı'ndan Gazze açıklaması: Dışişleri Bakanlığı İsrail ordusunun Gazze Şeridi'nde farklı bölgelere hava saldırısı gerçekleştirmesi üzerine açıklamada bulundu. Bakanlık, "İsrail'in Gazze'de çocukların da bulunduğu çok sayıda masum insanın hayatını kaybettiği saldırılarını şiddetle telin ediyoruz" derken, "İsrail, Filistin topraklarında olayların bu raddeye ulaşmasının baş sorumlusudur" açıklamasını yaptı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun Filistin İçin Diplomasi Trafığı: Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, Hamas Siyasi Büro Başkanı İsmail Heniyye, Endonezya Cumhurbaşkanı Joko Widodo, Ürdün Kralı 2. Abdullah ve Kuveyt Emiri Şeyh Nevfah el-Ahmed el-Cabir es-Sabah ile görüşmelerde bulundu.

Ürdün Kralı 2. Abdullah ile yapılan görüşmede Erdoğan, "İsrail'in Kudüs, Mescid-i Aksa ve Filistinlilere yönelik insanlık dışı saldırılarının muhatabının esasında bütün Müslümanlar olduğunu" söyledi. "Bu saldırıları ve zulmü durdurmak için Türkiye ve Ürdün'ün birlikte çalışmasının önemli olduğunu" ifade etti.

Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, Rus mevkidaşı Sergey Lavrov ile telefonda bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşmelerinde bakanlar, Filistinlilerin Şeyh Cerrah Mahallesi'nden çıkartılmasını kınadılar ve Müslümanlara kutsal olan ramazan ayında durumların kötüleşmesine sebep olacak faaliyetlerden uzak durulması çağrısında bulundular.

Dışişleri Bakanlığı, Gazze ordusunun çeşitli yerlerinde İsrail güçlerine karşı hava saldırıları başlatması hakkında bir bildiri yayınladı. Bakan Çavuşoğlu, İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Genel Sekreteri Yusuf el-Useymin ile bir araya gelerek, İslam İşbirliği Teşkilatı Kudüs Komitesi'nin toplanması ve Birleşmiş Milletler dâhil uluslararası toplumu harekete geçirmek için atılması gereken adımları tartıştı. Çavuşoğlu ayrıca İran Dışişleri Bakanı Cevad Zarif, Cezayir Dışişleri Bakanı Sabri Bukadum ve Pakistan Dışişleri Bakanı Şah Mahmud Kureyşi ile Filistin ve Kudüs için görüşmeler yaptı. Filistin Dışişleri Bakanı Riyad el Maliki ile Kudüs hakkında ve uluslararası olarak atılacak adımları konuştu.

Almanya Başbakanı Merkel'den İsrail'e destek: Merkel, İsrail Başbakanı Netanyahu ile telefonda bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşmenin konusu Filistin meselesiydi. Merkel, Almanya'nın İsrail'e dayanışma içinde olduğunu da belirtti.

ABD Dışişleri Bakanı Blinken'dan Filistin diplomasisi: ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken; Mısır, Suudi Arabistan, Katar, Pakistan ve Fransa dışişleri bakanları ile

görüştü, İsrail-Filistin sorununda "şiddetin sona ermesi ve sükunetin sağlanması" konusunu ele aldı. Blinken, görüştüğü bakanlarla "tüm taraflara şiddete son verme ve sükuneti sağlama" çağrısında bulundu.

BM, İsrail ve Filistin'e iki devletli çözüm için müzakerelere dönme çağrısı yaptı: BM, İsrail ve Filistin'e "anlamsız kan dökme, terör ve yıkıma" derhal son vermesi ve iki devletli çözüm için müzakerelere dönme çağrısında bulundu.

BM'den İsrail ve Filistin uyarısı: BM Orta Doğu Barış Süreci Özel Koordinatörü Tor Wennesland, sosyal medyada bir paylaşım yaptı. İsrail ve Filistin'in "tam ölçekli bir savaşa doğru sürüklendiği" açıklamasında bulundu.

İslam Birliği Teşkilatı'ndan İsrail'e kınama: İİT yapılan ortak açıklamada İsrail'in Filistin halkına yönelik acımasız saldırganlığının mümkün olan en güçlü şekilde kınandığı bildirildi. Sivillere karşı saldırıların derhal durdurulması çağrısı yapıldı. İsrail'in saldırılarla uluslararası hukuku ve birleşmiş milletler kararlarını ihlal ettiği vurgulandı.

Biden İsrail'e destek çıktı: ABD Başkanı Joe Biden, İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu ile telefonda görüşme gerçekleştirdi ve "Binlerce roket topraklarına düşerken İsrail'in kendini savunma hakkı var." açıklamasını yaptı.

İsrail gazetesi: Güvenlik Kabinesi Gazze'de ateşkesi görüşmek için toplanacak: Haberlere göre, İsrail Güvenlik Kabinesi kuşatma altındaki Gazze Şeridi'nde ateşkesi görüşmek için bu gece toplanacaktır. 24 saat içerisinde ateşkes adına ilerleme beklenmektedir.

BM İnsan Hakları Konseyi Filistin için 27 Mayıs'ta toplanacak: BM İnsan Hakları Konseyi, işgal Altındaki Filistin topraklarındaki "ciddi insan hakları durumunu" tartışmak için 27 Mayıs'ta özel bir toplantı yapacaktır.

Dilara ÇETİN

KIBRIS MESELESİNDE GELİŞMELER: 5+BM TOPLANTISI

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak İsviçre’de gerçekleşen 5+ Birleşmiş Milletler toplantısına katılım sağladı. Bu toplantıda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi li-

deri Nikos Anastasiadis ve garantör ülkeler Türkiye, Yunanistan ve Birleşik Krallık yer aldı.

Dışişleri Bakanı toplantıda yaptığı konuşmada Kıbrıs Türk tarafının “egemen eşitlik ve eşit uluslararası statü vizyonuna ve buna yönelik öneriye tam destek ver-

diğini ifade etti. Adil ve sürdürülebilir bir çözümün gerçekleşmesi için müzakerelerin iki devlet arasında yapılması gerektiğinin altını çizdi. Uluslararası Kızıl Haç Komitesi Başkanı Peter Maurer ile görüşme gerçekleştiren Mevlüt Çavuşoğlu, dünyadaki insani krizleri konuştuklarını aktararak bununla ilgili çözümler üzerinde konuştuklarını dile getirdi.

Toplantı sonuçlandıktan sonra ise de KKTC Cumhurbaşkanı ile düzenlenen ortak basın açıklamasında, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’nin yeni birer önerisi olmadığını ve hep eskimiş dayanaklarla konuştuğunu dile getirerek, Kıbrıs Türklerinin haklarının savunulması için sonuna kadar mücadele edebileceklerini dile getirdiler.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU BERLİN’İ ZİYARET ETTİ

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Slovenya ve Bosna Hersek’e gerçekleştirdiği ziyaretlerinin ardından Almanya’nın başkenti Berlin’i ziyaret etti. Bu ziyaret esnasında Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas ile heyetler arası ve baş başa bir ziyaret gerçekleştirdi. Çavuşoğlu gerçekleştirdiği görüşmelerinden ardından Twitter’den yaptığı açıklamada “düzensiz göç konusunda atılabil-

ecek adımların değerlendirildiğini, PKK ve FETÖ ile yapılan mücadelede işbirliğinin ne kadar önemli olduğunu, bu yıl Türkiye’nin uygulayacağı güvenli turizmin planlamasının yapıldığı” bilgileri verdi.

Bu ziyaret esnasında eski Almanya Başbakanı ve Dışişleri Bakanı ile de görüşme gerçekleştiren Mevlüt Çavuşoğlu yaptığı açıklamada; “Türkiye dostu bu iki tecrübeli siyasetçiyle

Türk-Alman ilişkileri hakkında güzel bir sohbet yaptık” sözlerine yer verdi.

Mevlüt Çavuşoğlu Heiko Maas ile yaptığı görüşmede, Maas açıklamalarında yer verdiği başlıca cümleler şöyleydi: Türkiye ve Yunanistan arasında başlatılan görüşmeleri olumlu bir gelişme olarak değerlendiklerini dile getirdi. Doğu Akdeniz’deki gerilimin azaltılması konusunda Almanya’nın çok önemli bir aktör olduğunu ifade etti.

Suriye ve Afganistan konusunda ortak çizgide olduklarını belirterek, Libya’daki geçiş hükümetine destek verme konusunda ortak bir çizgide olduklarını da belirtti.

Turizme de değinen taraflar pandemiye rağmen aralarında gerçekleşecek turizm aktivitelerinin de devam etmesini istediklerini ve bir an önce sürecin normalleşmesini dilediklerini ifade ettiler.

Muhsin Emre ÇALIŞKAN

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU'NUN LİBYA ZİYARETİ

Türkiye'nin Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ve Libya'nın Dışişleri Bakanı Necla Menguş, başkent Trablus'ta gerçekleştirdikleri görüşmenin ardından ortak basın toplantısı düzenledi.

Menguş, basın toplantısındaki demecinde Türkiye'yi, "Libya'daki 20.000'den fazla yabancı savaşçı ve paralı asker, BM Güvenlik Konseyi kararları ışığında ülkelerine geri gönderilmeleri için işbirliği yapmaya" davet etti. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Savunma Bakanı Hulusi Akar ve Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanı Hakan Fidan'ın da yer aldığı üst düzey bir Türk heyeti 3 Mayıs'ta Libya'nın başkenti Trablus'u ziyaret etmişti.

Menguş, "Türkiye'yi Güvenlik Konseyi kararlarının tüm hükümlerini uygulamak için adımlar atmaya ve tüm yabancı güçleri ve askerleri Libya topraklarından çıkarmak için işbirliği

yapmaya davet ediyoruz" dedi.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ise Türkiye'nin, kardeş kavgasının sistem içinde önüne geçen ülke konumunda yer aldığını belirtmektedir. Mevlüt Çavuşoğlu, "Yasal varlığımızı bu ülkede para için savaşan yabancı paralı savaşçı gruplarla eşitleyenler var" demektedir. Çavuşoğlu ise Türkiye'nin, Libya'nın "bütünlüğü, egemenliği, bağımsızlığı ve siyasi birliğine öncelik verdiğini" söyledi ve "Türkiye'nin Libya'daki varlığını, gayrimeşru şekilde ülkede bulunan savaşçıların varlığıyla bir tutanları" eleştirdi: Çavuşoğlu, Türk kuvvetlerinin, bir önceki Libya hükümetiyle yapılan eğitim anlaşması kapsamında Libya'da olduğunu belirterek, "Libya'nın toprak bütünlüğü, egemenliği, bağımsızlığı ve siyasi birliğinin korunmasına önem veriyoruz. Libya hükümeti, Trablus'a yönelik saldırılar karşısında biz de dahil

pek çok ülkeyi Libya'ya davet etti, ancak bu çağrıya sadece Türkiye olumlu cevap verdi. Güvenlik ve askeri iş birliği muhtırası kapsamında Libya'ya sağladığımız destek iç savaş, kardeş kavgası ve insanlık dramını önledi" dedi.

Şehnaz TEKBAŞ

AVRUPA PARLEMENTOSU'NUN TÜRKİYE'NİN TAM ÜYELİK SÜRECİNE İLİŞKİN RAPORUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Avrupa Birliği (AB) organlarından birisi olarak Avrupa Parlamentosu (AP) bünyesindeki İspanyol parlamenter Nacho Sanchez Amor'un yazdığı rapora göre AB'nin Türkiye ile tam üyelik sürecini askıya aldığı belirtilmiştir. Bu karar 1959 senesinde başlayan ve inişli çıkışlı bir şekilde seyreden Türkiye ve AB ilişkilerinin yeni dönemde nasıl şekilleneceğine dair bir öngörü sağlamaktadır.

Rapora göre AB ve Türkiye arasındaki ilişkilerin olumsuz yönde ilerlediği, AB-Türkiye münasebetinin negatif ivme kazandığı bir dönem üzerinden açıklanmıştır. İlişkilerdeki bu gerilemenin gerekçeleri arasında insan hak ve hürriyetlerini kısıtlayıcı uygulamalar, hukukun üstünlüğünün zedelenmesi, demokrasinin hasar alması gösterilmiştir. Aynı zamanda 1915 olaylarında Ermenilerin yaşadığı sürecin soykırım olarak tanınması konusunda tarafülkelere seslenilmiştir.

AP'den çıkan karara karşın Türkiye rapor içerisinde yer alan iddiaları kabul etmemiştir. Raporda belirtilen değerlendirmeler Türkiye tarafından gerçekçi olmayan siyasal ve tarihsel yanlışlıklar olarak yorumlanmıştır. Türkiye, AP'nin gözünde tam üyelik sürecine dâhil edilen ancak AB'nin müktesebatına paralel davranmayan bir ülke konumuna yerleşmesi nedeniyle çelişkili tavırlar sergilemektedir.

Türkiye ise Doğu Akdeniz, Yunanistan ile ilişkiler, Kıbrıs ve Ermeni soykırımı meselelerinde AB'nin adil ve objektif davranmadığını öne sürmektedir. Fakat gerek kıtasal entegrasyonun somut ilk adımı olan AB için gerek de bölgesel bir aktör olarak Türkiye için stratejik iş birliğinin sağlanması ilişkileri pozitif doğrultuda dönüştürebilecektir.

Tuğçe TAŞ

Yayın Danışmanı Editörler
Doç. Dr. Fahri ERENEL
Öğr. Gör. Şule KILIÇARSLAN
Arş. Gör. Ahmet GEDİK,
Muhsin Emre ÇALIŞKAN, Kadir YILDIRIM,
Öğr. Gör. Şerife Seda BOZPOLAT
Şehnaz TEKBAŞ, Dilara ÇETİN,
Emir TÜRK, Helin TOĞAY, Tuğçe TAŞ

Grafik Tasarım Muhabirler
guvsam@istinye.edu.tr

E Posta
isuguvsam

Instagram
@isuguvsam

Twitter
@isuguvsam

Web
guvsam.istinye.edu.tr

Adres
GÜVSAM, İstinye Üniversitesi Topkapı Kampüsü
Maltepe Mah. Edirne Çırpıcı Yolu No: 9
Zeytinburnu/İstanbul

Tel
0850 283 60 00